KU LEUVEN

EENHEID PREHISTORISCHE ARCHEOLOGIE

Archeologienota

Sint-Genesius-Rode Hof-ten-Hout

Programma van maatregelen

Johan Claeys

2017

1 Administratieve gegevens

Projectcodes:	Bureaustudie: 2017I249 Landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen: 2017J82
Betrokken actoren:	Johan Claeys (erkend archeoloog 2017/00180): projectleider Bart Vanmontfort (erkend archeoloog 2016/00100): assistent-archeoloog en aardkundige
Locatie:	Perceel ten oosten van Hof-ten-Hout, ten zuidwesten van Kwadebeek/Ezelsweg
Lambert coördinaten	(bounding box coördinaten – Lambert 72) NW: x = 149 006,73 m / y = 158 390,47 m ZO: x = 149 207,02 m / y = 158 245,48 m
Kadastrale gegevens:	Sint-Genesius-Rode Afdeling 1 / Sectie C / Perceelnr. 479B Zie Figuur 2
Oppervlakte van het terrein:	Perceel: c. 26.898 m² (c. 26,9 ha) Plangebied: c. 5.388 m² (c. 5,4 ha) Geplande ontgravingen: c. 1.205 m² (c. 1,2 ha)
Topografische kaart:	Zie Figuur 1

2 Programma van maatregelen

2.1 Aanleiding vooronderzoek

Het plangebied betreft een langgerekt stuk grasland, gelegen op een op het noordoosten gerichte helling langs de Kwadebeek in Sint-Genesius-Rode, langsheen de weg Hof-ten-Hout. Binnen het plangebied zijn er werken gepland die gericht zijn op de bestrijding van bodemerosie en water- en modderoverlast langs de Kwadebeek, door de aanleg van een aarden dam en erosiepoel met uitloopconstructie. De erosiepoel, met een oppervlakte van c. 1.205 m², ligt in het zuidoostelijke deel van het plangebied en zal tot op een maximale diepte van 80 cm onder het huidige maaiveld worden uitgegraven (op basis van de dwarsprofielen mogelijk tot 105 cm onder het maaiveld). De perceeloppervlakte waarbinnen het plangebied valt is groter dan 3.000 m² en de bodemingreep van de geplande werken is groter dan 1.000 m². Het plangebied bevindt zich grotendeels in agrarisch waardevolle gebied en voor een klein deel in natuurgebied. Omwille van deze criteria moet de vergunningsaanvraag voor de geplande werken gepaard gaan met een bekrachtigde archeologienota.

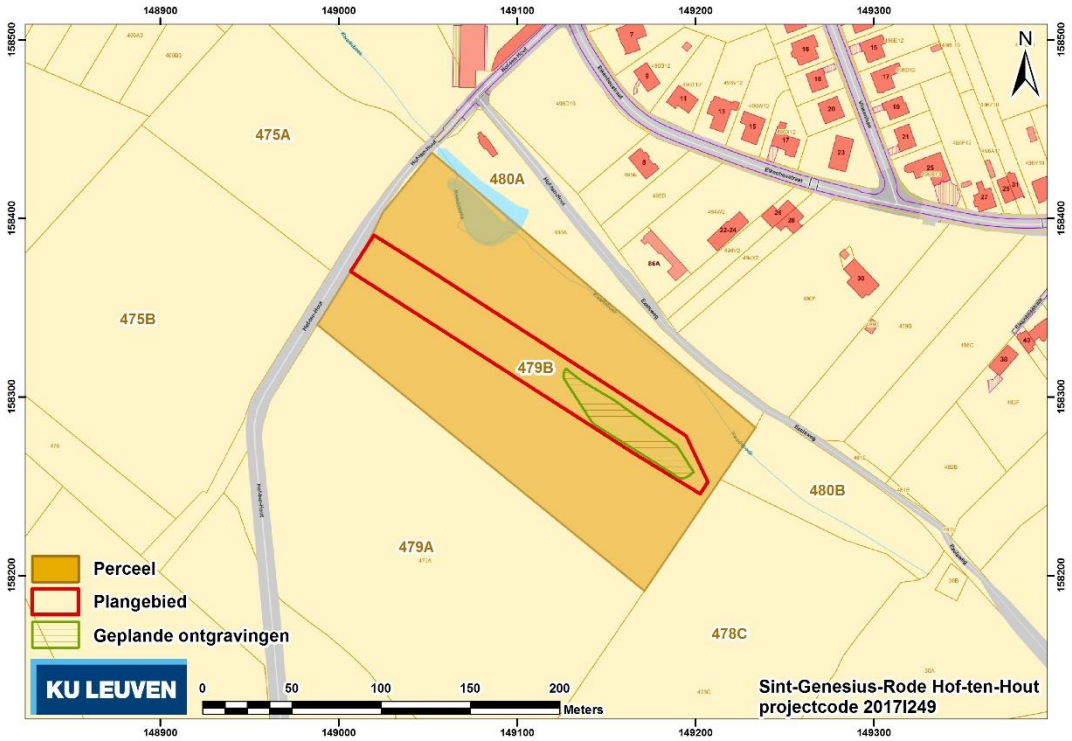
2.2 Conclusies prospectie zonder ingreep in de bodem

Uit de bureaustudie blijkt dat het plangebied doorheen de nieuwe en nieuwste tijd in gebruik was als landbouwgrond of grasland, maar geeft uiteraard geen uitsluitsel over voorgaande periodes. Landschappelijk biedt het terrein niet de ideale omstandigheden voor nederzettingen (bvb. een hellingspercentage variërend tussen 7 en 10 %), maar de aanwezigheid van archeologische sites kon puur op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten. De meeste sites uit de late middeleeuwen en nieuw(st)e tijd bevinden zich in de valleien van beken en rivieren of – in de vorm van alleenstaande hoeves – aan de randen van de plateaus. Een aantal vindplaatsen uit het (midden-)neolithicum bevinden zich onder meer ook op de hellingen zelf, maar mogelijk gaat het in die gevallen om verspoeld materiaal. De afwezigheid van vindplaatsen uit de metaaltijden, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen is opvallend en mogelijk te linken aan de schaarste aan archeologisch onderzoeken in de onmiddellijke omgeving van Sint-Genesius-Rode.

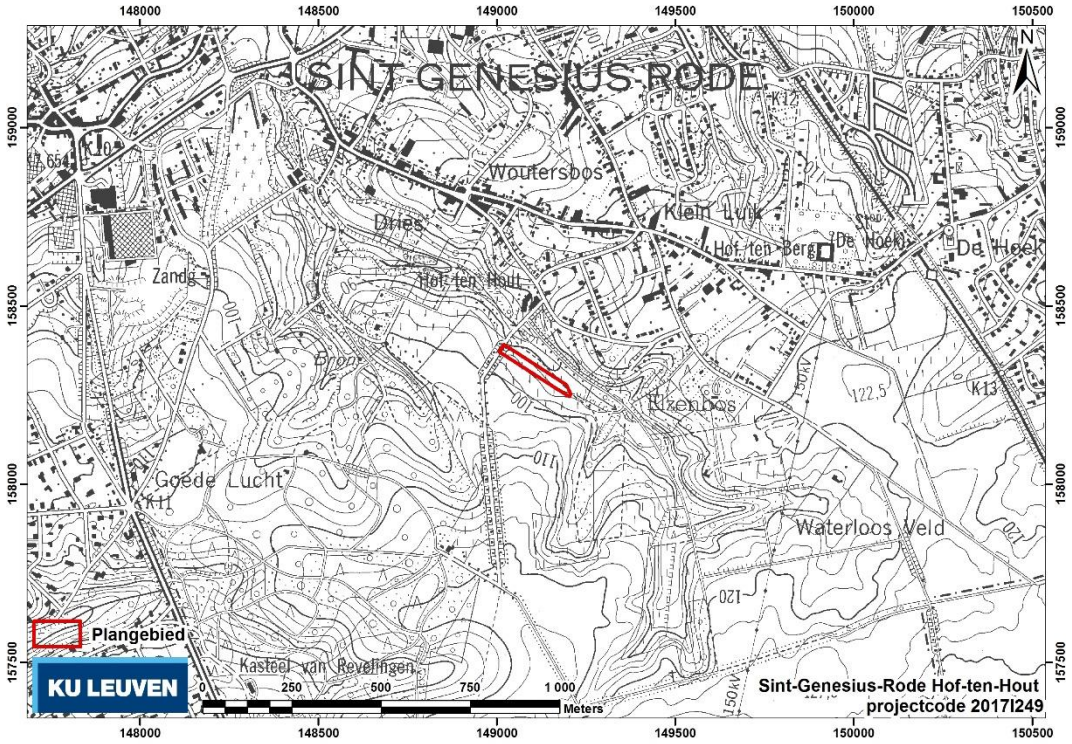
Het aanvullende landschappelijke bodemonderzoek door middel van boringen heeft duidelijk kunnen vaststellen dat het plangebied sterk onderhevig was aan erosie. Wellicht is er minstens 1 m bodem weggespoeld ter hoogte van de geplande uitgravingen. In dat geval kunnen bij archeologisch onderzoek alleen de diepste sporen eventueel nog herkend worden. Bovendien is er vervolgens colluvium op de helling afgezet, die ter hoogte van de erosiepoel een pakket van minstens 90 cm dik vormt. Uit deze observaties kan worden geconcludeerd dat: 1) de kans op het aantreffen van archeologische sporen binnen het plangebied erg klein is, en 2) de geplande werkzaamheden niet tot in eventueel aanwezige archeologische niveaus zullen reiken.

2.3 Advies vervolgonderzoek

De archeologienota heeft bij de bureaustudie en het landschappelijk booronderzoek voldoende argumenten kunnen verzamelen om de archeologische waarde van het plangebied en de impact van de geplande werkzaamheden daarop te kunnen inschatten. De archeologische waarde van het plangebied is erg laag en de impact van de werkzaamheden is onbestaande tot erg gering. Omwille van deze bevindingen worden geen verdere archeologische onderzoeksstappen gekoppeld aan het vergunningstraject.

Figuur 1. Locatie van het plangebied op het Groot Referentie Bestand (GRB © AGIV).

Figuur 2. Locatie van het plangebied op de topografische kaart van België (© NGI).